

به رسمیت شناختن قدس غربی به پایتختی رژیم صهیونیستی از سوی روسیه پیامدها و تهدیدها

مجموعه مقالات

به رسمیت شناختن قدس غربی به پایتختی رژیم صهیونیستی از سوی روسیه، پیامدها و تهدیدها

کاری از اندیشکده راهبردی تبیین

وبسایت اندیشکده: www.Tabyincenter.ir

نشانی:

تهران، خیابان پاسداران، چهارراه فرمانیه، خیابان بوستان، خیابان نسترن، پلاک ۳۲

کد پستی: ۱۵۸۵۶۸۶۷۱۱

تلفن: ۲۶۱۵۳۳۲۹

نمابر: ۲۶۱۵۳۳۲۹

فهرست

روسیه؛ نخستین بازیگردربه رسمیت شناختن پایتختی قدس هرچندمشروط / ۱

مقدمه‌ای برای انتقال سفارت‌های کشورهای غربی و آمریکا به قدس / ۲

چالشی برای سیاست اتخاذی ایران درروابط با روسیه / ۳

جمع‌بندی / ۵

پی‌نوشت / ۵

در ۱۷ فروردین ۱۳۹۶ پس از جنجال رسانه‌های صهیونیستی، وزارت خارجه روسیه بیانیه‌ای را بر روی خروجی سایت خود قرار داد که همه تحلیل‌گران را شوکه نمود. [۱] بیانیه‌ای که می‌توان از منظری آن را بسیار با اهمیت و تاریخی دانست. در بیانیه وزارت خارجه روسیه آمده است: «ما مجدداً تعهد خود بر اصول مورد تأیید سازمان ملل برای حل مشکل فلسطین و اسرائیل که شامل به رسمیت شناخته شدن وضعیت اورشلیم (قدس) شرقی به عنوان پایتخت کشور فلسطینی که در آینده تشکیل خواهد شد است را مورد تأکید قرار می‌دهیم در همین زمان باید اعلام کنیم در قالب چنین مفهومی اورشلیم (قدس) غربی را پایتخت کشور اسرائیل می‌بینیم.»

در بخشی از این بیانیه تأکید شده است با اشاره به اینکه فلسطینیان و رژیم صهیونیستی، حدود سه سال است که در مذاکرات سیاسی برای حل مناقشات میان دو طرف شرکت نکرده‌اند، آمده است: «مسکو عمیقاً نگران این موضوع است.»

روسیه؛ نخستین بازیگر در به رسمیت شناختن پایتختی قدس هر چند مشروط

لازم است در ابتدا بر این موضوع تأکید داشت که هر چند روسیه در بیانیه خود شناسایی قدس غربی به پایتختی رژیم را منوط به تشکیل دولت فلسطینی به پایتختی قدس شرقی به منظور تحقق مذاکرات صلح و طرح دو دولت نموده است؛ اما این شناسایی از لحاظی بسیار مهم و سرنوشت‌ساز است.

این اقدام از اهمیت تاریخی‌ای برخوردار است؛ زیرا تاکنون نه در طرح‌های صلح غربی یا اروپایی و نه در قطعنامه‌های سازمان ملل (مانند ۲۴۲)، قدس غربی به عنوان پایتخت رژیم صهیونیستی ذکر نشده است. روسیه تاکنون بر اساس قطعنامه‌های سازمان ملل و طرح دو دولت سیاست‌های خود را در پرونده فلسطین دنبال نموده است. ضمن آنکه روس‌ها در برهه‌هایی همانند جنگ‌های غزه و مذاکرات صلح میان تشکیلات و رژیم مواضعی بسیار محکم و خوب در دفاع از حقوق فلسطینیان داشته‌اند که دلیل آن هم حمایت از قطعنامه‌های سازمان ملل بوده و لذا نوار غزه و کرانه را جزو دولت فلسطینی می‌دانند؛

اما اقدام اخیر روس ها تخطی از سیاست کلان همیشگی آنان است و باید دید که آیا تشکیلات خودگردان و حامیان سازش گر عربی وی هم در ادامه عادی سازی روابط به این امر تن خواهند داد؟ واکنش جریان سازش مشخص خواهد کرد که تصمیم اخیر روس ها جایگاه مسکورا به عنوان میانجی مذاکرات تقویت خواهد کرد یا خیر؟

اقدام اخیر روس ها در شناسایی قدس غربی به پایتختی رژیم صهیونیستی از اهمیت تاریخی ای برخوردار است؛ زیرا تاکنون نه در طرح های صلح عربی یا اروپایی و نه در قطعنامه های سازمان ملل (مانند ۲۴۲)، قدس غربی به عنوان پایتخت رژیم صهیونیستی ذکر نشده است.

مقدمه ای برای انتقال سفارت های کشورهای غربی و آمریکا به قدس

یکی از موضوعات چالشی در ماه های اخیر موضوع انتقال سفارت آمریکا از تل آویو به قدس بوده است. البته ترامپ اولین کسی نیست که وعده انتقال سفارت را می دهد، بلکه اکثر نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری آمریکا طی ۴۰ سال گذشته؛ از جerald فورد گرفته تا باراک اوباما این وعده را تکرار کرده اند، ولی این سفارتخانه هنوز از سر جایش تکان نخورده است! یکی از دلایل عدم انتقال سفارت به قدس آن است که سیاست کلان آمریکا در پرونده فلسطین و مذاکرات صلح، تحقق طرح دو دولت بر اساس مرزهای ۱۹۶۷ سازمان ملل است و بر اساس طرح دو دولت، قدس غربی هرگز به عنوان پایتخت رژیم به رسمیت شناخته نشده است. بلکه یکی از دلایل مطرح شدن انتقال سفارت از سوی جریان های صهیونیستی و تندرو در آمریکا مقدمه سازی حقوقی و سیاسی به منظور مطرح کردن به رسمیت شناختن قدس غربی به جای تل آویو به پایتختی است.

به نظر می رسد ترامپ ۳ گزینه معقول و امکان پذیر، پیش روی خود دارد: ۱- عقب نشینی از این اقدام با توجه به پیامدها ۲- انتقال سفارت به قدس غربی به منظور کاهش فشارهای بین المللی (مرزهای ۱۹۴۸) ۳- مستقر شدن سفیر آمریکا در قدس و اقدامات پیوسته و ادامه دار طی زمانی نسبتاً طولانی برای آماده کردن مقدمات انتقال سفارت به این شهر. [۲]

ذکر این نکته ضروری است که هرچند قدس غربی براساس قطعنامه «مرزهای ۱۹۴۸» سازمان ملل جزو خاک رژیم صهیونیستی است، اما از آنجایی که ساختار سیاسی رژیم صهیونیستی تقسیم بندی شرقی و غربی را قبول ندارد، انتقال سفارت آمریکا به هرکجای قدس شریف، به معنی انتقال سفارت به محدوده اشغالی از نظر سازمان ملل و به رسمیت شناختن کل قدس (از دید صهیونیست ها: اورشلیم) به پایتختی رژیم صهیونیستی است. لذا این اقدام کاملاً برخلاف قطعنامه هاست و قطعاً واکنش ها و تبعات شدیدی برای رژیم به همراه خواهد داشت.

می توان این اقدام روسیه و صراحت بیان پذیرش قدس غربی منوط به آینده پیش رو، شرایط سیاسی و حقوقی را برای آنکه ترامپ سفارت را به قدس انتقال دهد و سپس سخن از پایتختی قدس غربی و یا کل قدس شریف به میان بیاورد، مهیا نموده است.

ذکر این نکته هم ضروری است که برخی تحلیل گران معتقدند که جریان روس تبار مسئولین و سران تل آویو روسیه را مجاب نموده اند با این اقدام نفوذ و لابی خود را در رژیم بیش از پیش افزایش دهد. مبنای تحلیل این طیف آن است که اقدام روسیه پاتکی به ترامپ برای به دست آوردن حمایت لابی صهیونیستی با انتقال سفارت آمریکا از تل آویو به قدس بوده و به نوعی این اقدام پیش دستانه است.

اقدام روسیه و صراحت بیان پذیرش قدس غربی منوط به آینده پیش رو، شرایط سیاسی و حقوقی را برای آنکه ترامپ سفارت را به قدس انتقال دهد و سپس سخن از پایتختی قدس غربی و یا کل قدس شریف به میان بیاورد، مهیای سازد.

چالشی برای سیاست اتخاذی ایران در روابط با روسیه

نتانیا هو و پوتین طی دو سال گذشته بارها از طریق دیدارهای دوجانبه یا تماس تلفنی بایکدیگر ارتباط برقرار نموده اند. ارتباطاتی که نشان دهنده میزان سطح روابط دوسویه بود. بیشتر تحلیل ها و اخبار از این دیدارها حول موضوع پرونده سوریه، بلندی های جولان، ایران و بخشی کمی هم مذاکرات صلح با واسطه گری روس ها انجام می گرفت؛

این تصمیم روس‌ها می‌تواند میز مذاکرات سازش را تغییر دهد و جریان سازش منطقه‌ای با پذیرش میانجی‌گری روس‌ها و پایتختی قدس غربی، معادلات را به کلی متحول سازد و فرآیند عادی‌سازی روابط با رژیم را در کانال جدیدی پیگیری نماید.

اما بیانیه اخیر وزارت خارجه روسیه و شناسایی قدس غربی به پایتختی رژیم، این هشدار را روشن نمود که سطح روابط دوجانبه و راهبردی کرملین و تل‌آویو در سطحی عالی و در موضوعات مهم دیگری هم تداوم داشته است. امری که می‌تواند معادلات بین‌المللی و منطقه‌ای در پرونده فلسطین و به تبع آن روابط و کنش ایران در منطقه دچار تغییر نماید.

به نظر می‌رسد جمهوری اسلامی روابط خود را با روسیه بالاخص در پرونده سوریه، خارج از همکاری روس‌ها با رژیم صهیونیستی تعریف نموده است. یا به عبارتی می‌توان گفت مولفه روابط روسیه و رژیم، در چگونگی، کیفیت و سطح همکاری میان تهران و مسکو محاسبه نشده است و به نوعی ایران با پیش گرفتن سیاست نادیده‌گیری روابط مسکو و تل‌آویو، روابط خود را با روس‌ها را تاکنون مدیریت نموده است.

اما بیانیه و تصمیم اخیر روس‌ها نشان داد که این سیاست اتخاذی ایران در روابط با روسیه شاید در مراحل با چالش‌های جدی‌تری روبرو شود. ضمن آنکه توقع افکار عمومی داخلی، منطقه‌ای و حامیان مقاومت از ایران، عدم مصلحت‌سنجی در روابط با روسیه در زمان‌های تداخل منافع و سیاست‌ها در موضوع فلسطین است. امری که نخست باید درک و سپس برای آن راهکار و سناریوهایی با کمترین هزینه چاره‌اندیشی شود. در صورتی که روسیه در موضوع فلسطین بیش از زمان فعلی نقش‌آفرینی نماید و لابی‌های صهیونیستی بتوانند بر سیاست‌های کرملین تأثیرگذار باشند، رفتار ایران با همسایه شمالی بسیار مهم و چالشی خواهد بود.

جمع بندی

در پایان می توان به طور خلاصه نکات این رویداد را که باید مورد توجه مسئولین و تصمیم سازان قرار بگیرد عبارت اند از:

اقدام روس ها در شناسایی مشروط قدس غربی به پایتختی رژیم، امری بسیار مهم، تاریخی و تأثیرگذار است.

اقدام روس ها می تواند پیش زمینه سیاسی، حقوقی و رسانه ای برای انتقال سفارت آمریکا به قدس را مهیا سازد.

تداوم نزدیکی راهبردی روس ها و صهیونیست ها روابط تهران و مسکو را دچار چالش خواهد کرد و نیاز به اتخاذ سیاست جدیدی دارد.

این تصمیم روس ها می تواند میز مذاکرات سازش را تغییر دهد و جریان سازش منطقه ای با پذیرش میانجی گری روس ها و پایتختی قدس غربی، معادلات را به کلی متحول سازد و فرآیند عادی سازی روابط با رژیم را در کانال جدیدی پیگیری نماید.

پی نوشت:

[۱] «Foreign Ministry statement regarding Palestinian-Israeli settlement»:

http://www.mid.ru/en/foreign_policy/news/-/asset_publisher/cKNonkJE02Bw/content/id/2717182

[۲] «سناریوهای انتقال سفارت آمریکا در رژیم صهیونیستی از تل آویو به قدس»، اندیشکده راهبردی

تبیین، منتشر شده در تاریخ ۱۹ بهمن ۱۳۹۵، قابل بازیابی در پیوند زیر:

<http://tabyincenter.ir/17080>

در ۱۷ فروردین ۱۳۹۶ پس از جنجال رسانه‌های صهیونیستی،
وزارت خارجه روسیه بیانیه‌ای را بر روی خروجی سایت خود قرار
داد که همه تحلیل‌گران را شوکه نمود. بیانیه‌ای که می‌توان از
منظری آن را بسیار با اهمیت و تاریخی دانست.

www.Tabyincenter.ir

نشانی پایگاه اینترنتی:

۰۲۱ - ۲۶۱۵۳۲۳۹

شماره تماس جهت اعزام سخنران:

@Tabyincenter

شبکه (کانال) اندیشکده راهبردی تبیین در تلگرام: